

בס"ד ד' סיוון תשע"ז
29/05/17
תיק 76111

פסק דין חלקי

בענין שבין:

התובעת

אגודה שיתופית

הנתבעים

תושבים באגודה השיתופית

ביה"ד קיים דיון בו שטחו הצדדים את טענותיהם. לביה"ד הוגשו כתבי ב"ד ומסמכים נוספים.

בסיום הדיון, ניתנו לצדדים (ע"י אב"ד) ההוראות הבאות (נרשמו בפרוטוקול):

"פרוטוקול ישלח בימים הקרובים. אני מבקש מהתובעים לסכם את דבריהם. עד 10 לינואר 2017. כולל המסמכים שאתם רוצים לצרף. במקביל הנתבע יגיש את סיכומיו והמסמכים לתביעה שכנגד עד אותו תאריך. כל צד יוכל להגיב על מה שהוגש מהצד שכנגד עד ה-25 בינואר. טענות חדשות ומסמכים הנוגעים להם לא יתקבלו."

הצדדים העירו מספר הערות לפרוטוקול. ביה"ד הודה לצדדים על הערותיהם.

לא נפרט בפסה"ד את כל הטענות שנטענו בפנינו, ואת כל הראיות שהוגשו לנו. אלא **רק את עיקרי הדברים.**

הערה מקדימה על סמכות בית הדין:

בביה"ד בבית שמש התקיים דיון מקדמי בפני אב"ד בתיק זה, בשאלה האם הצדדים מחויבים לדון בענין בפני ביה"ד ובטענת הנתבעים כי יש לצרף להליך זה גופים נוספים.

החלטת בית הדין בבית שמש היתה כדלהלן:

1. בית הדין מחליט כי הצדדים מחויבים לדון בסכסוך שביניהם בבית הדין. או בב"ד אחר שיוסכם בין שני הצדדים.
2. הנתבעים רשאים להגיש תביעה שכנגד התובעת (האגודה).

3. במידה ואחד הצדדים סבור כי אחד הדיינים בבית הדין הינו נוגע בדבר, יוחלף הדיין בדיין אחר.
4. במידה ויש לנתבעים טענות כנגד הוועד המקומי ו/או האגודה השיתופית הרי שהוא רשאי להגיש תביעה כנגדם, כתביעה נפרדת.

במצורף להודעה על מועד הדיון בבית הדין, הודיע בית הדין לצדדים כי אם אחד מהם סבור שביה"ד אינו הבורר המוסמך לדון בעניינם, הרי שעל אותו צד לפנות לבית המשפט המוסמך לדון בנושא, וככל שתתקבל הודעה על כך שהוגשה בקשה כנ"ל לבית המשפט, יידחה הדיון עד החלטת בית המשפט. למיטב ידיעת בית הדין, לא הוגשה בקשה כזו לבית המשפט, ולכן ההליכים בתיק המשיכו כסדרם.

הדיון בבית הדין התקיים לאחר ההחלטה הנ"ל, ועל פיה. ואכן הוגשה ע"י הנתבעים תביעה נגדית. כמו"כ לבקשת הנתבעים לא נכלל הרב פלוני בהרכב הנוכחי. נימוקי ההחלטה דלעיל משולבים בפסק הדין הנוכחי.

העובדות:

- א. בצמוד לאגודה השיתופית הוקמה שכונה חדשה (להלן: "ההרחבה").
- ב. **התובעת הינה** אגודה שיתופית (להלן: האגודה). חברים בה חברי האגודה ותושבי שכונת ההרחבה. מטרתה: לספק לחבריה שירותים קהילתיים, לדאוג לצרכיהם, לאיכות חייהם ורווחתם של חבריה וכד'.
- ג. **לתובעת ישנו תקנון** המחייב את חברי האגודה. התקנון אושר ע"י רשם האגודות השיתופיות.
- ד. **ע"פ התקנון**, חברי האגודה חייבים בתשלומים שונים לאגודה. כמו"כ התקנון מכיל תניית בוררות בפני ביה"ד לדיני ממונות בבית דין אלמוני.
- ה. **בחדש חשוון תשע"ה פנתה התובעת לחברי האגודה בדרישה לתשלום 3,000 ₪ לכל חבר שהם 6,000 ₪ לכל זוג.** התובעת שלחה מכתב מפורט המסביר את הסיבה לדרישה הנ"ל. תמצית המכתב: הכסף דרוש לשיפוץ מבנה ציבור.
- ו. **הנתבעים לא שילמו** את הנ"ל למרות מספר פניות אליהם בכתב ובע"פ.
- ז. בשלב מסוים התגבשה **הצעת פשרה** בנושא, ע"י הנתבעים ונציג התובעת. פשרה זו **לא אושרה** ע"י וועד התובעת.

- ח. ע"פ הצעת הפשרה (שלא אושרה) יתרמו הנתבעים סך 9,000 ₪ מכספי מעשר כספים לקרן הצדקה "רמת יעקב". כסף זה ישמש לכל מטרה (במסגרת "מעשר כספים") שיבחר וועד האגודה.¹
- ט. בחלוף הזמן, הנתבעים פעלו ברוח הפשרה הנ"ל, ותרמו סך 9,000 ₪ לטובת מזגן במבנה ציבור.
- י. הנתבעים היו מעוניינים לקיים מסיבה משפחתית בשנת תשע"ו במועדון האגודה. ולפיכך, בסוף שנת 2015, פנו הנתבעים אל התובעת בבקשה לקיים את האירוע הנ"ל במועדון.
- יא. בתאריך 04.05.16 הודיעו נציגי התובעת לנתבעים כי לא יוכלו להשתמש במועדון. התקיימו חילופי דברים בין הצדדים, בסופו של דבר האירוע התקיים כמתוכנן.² אמנם נשאר משקעים אצל הצדדים בעקבות פרשה זו.

הטענות:

- יב. התובעת טוענת כי הנתבעים הינם חברי האגודה. ולפחות היו חברים בה בעבר. ועל כן הם חייבים לשלם הן תשלומים שוטפים בסך 4,106 ₪³ ע"פ סעיף 64 לתקנון האגודה (עבור הוצאותיה השוטפות + שירותי ניקיון, תרבות בית כנסת ועוד), והן תשלום "הון האגודה" בסך 6,000 ₪.
- יג. התובעת טוענת כי ע"פ תניית הבוררות (סעיף 92 לתקנון האגודה), מקום הדיון הוא ביה"ד לדיני ממונות אלמוני.
- יד. הנתבעים סבורים כי תניית הבוררות (סעיף 92 לתקנון האגודה) הינה סעיף מקפח בחוזה אחיד, וככזה דינו להתבטל.⁴
- טו. הנתבעים סבורים כך (סעיף מקפח) גם ביחס לסעיף 64 לתקנון (הסעיף מכוחו תובעת הנתבעת את התשלומים). לטענת הנתבעים סעיף זה (64) נוגד את תקנת הציבור ואת מנהג המקום. הקיפוח הוא משום שאין מחייבים בתשלום "הון האגודה" את חברי האגודה. הנתבעים ציינו כי במקומות רבים

¹ הסכום גדול מהתשלום להון האגודה (9,000 ₪ במקום 6,000 ₪) בכדי לקזז את החזרי מס הכנסה הצפויים להתקבל ע"י הנתבעים.

² בסמוך לתאריך בו אמור היה להתקיים האירוע, אמרו הנתבעים לנציגי האגודה כי ישלמו את הנדרש מהם. לאחר האירוע – חזרו בהם הנתבעים מהסכמתם זו.

³ בכתב התביעה הופיע הסכום 2,855.72 ₪. הסכום תוקן ע"פ סיכומי התובעת.

⁴ הנתבעים ציינו כי ב"בג"ץ אגד" נפסק כי תקנון אגודה הינו חוזה אחיד.

בארץ בהם ישנן הרחבות לקיבוצים, אין הבדל בתשלומים אלו בין חברי הקיבוץ לתושבי ההרחבה.⁵

טז. **התובעת מסבירה** כי אין בהבחנה שבין חברי הקיבוץ לבין תושבי ההרחבה משום קיפוח, היות ותושבי ההרחבה נהנים ממעשי התושבים הוותיקים שגידלו ופיתחו את המקום. **התובעת מציינת כי התקנון אושר ע"י רשם האגודות.**

יז. **הנתבעים משיבים לטענה זו**, כי העובדה שגם חברים חדשים המצטרפים כעת לקיבוץ, אינם מחוייבים בתשלום זה, מלמדת כי אין מדובר בתשלום עבור פיתוח שנעשה בעבר, אלא על קיפוח של תושבי הרחבה ביחס לחברי הקיבוץ.

יח. **התובעת משיבה לטענה זו**, כי המצטרפים החדשים משלמים לקיבוץ סכום נכבד עבור פיתוח העבר, ובכך "קונים" את חלקם להחשב כחברי קיבוץ ותיקים. **הנתבעים משיבים**, כי אף תושבי ההרחבה משלמים עבור פיתוח. **עוד טענו הנתבעים** כי התשלום המקורי עבור הון האגודה היה בסך 2,500 ₪. הדרישה לתשלום 3,000 ₪, מקורה בהצמדת החוב למדד. אולם לטענתם, איש לא מנע גביה של תשלומים אלו בזמן, ועל כן אין לחייבם בפער ההצמדה. **כמו"כ טוענים הנתבעים כי האגודה לא העמידה את כל מבני הציבור שבבעלותה לשימוש תושבי ההרחבה.**

יט. בכל מקרה, **טוענת התובעת כי אין הנ"ל בגדר סעיפים מקפחים** (גם התשלום וגם תניית הבוררות) כמשמעות מושג זה ע"פ חוק החוזים האחידים.

כ. **התובעת דורשת גם הוצאות משפט בסך 5,191 ₪.**⁶ לטענתה הנתבעים נהגו בחוסר תום לב מוחלט, גרמו במעשיהם להפסד זמן, הוצאות משפטיות ועוד. וכל זה ללא כל סיבה מוצדקת.

כא. **לענין הוצאות, הנתבעים טוענים** כי פנו אל נציגים שונים של התובעת, ואל התובעת עצמה בדרישה לבירור הן של החוב הנטען כחוב שוטף והן בענין החוב לאגודה, ולעיתים לא זכו כלל לתשובה. ועל כן אין לחייבם בהוצאות התובעת. ולהיפך יש לקנוס את התובעת על התנהלותה.

כב. **התובעת דורשת כי תביעתה זו תושת על הנתבעים ביחד ולחוד.**

⁵ אף הביאו מסמכים רבים לאישוש טענתם זו.

⁶ בכתב התביעה הופיע הסכום 2,000 ₪. הסכום דלעיל תוקן ע"פ סיכומי התובעת.

- כג. **הנתבעים, שהינם תושבי ההרחבה, כופרים בהיותם חברי האגודה.**
- כד. **הנתבעים טוענים גם, כי הדרישה לתשלום הון האגודה, המופנית רק אל תושבי ההרחבה ולא אל חברי הקיבוץ (אף לא אל חברי הקיבוץ החדשים), הינה דרישה מפלה. וא"כ דינה להתבטל. גם אם דרישה זו מופיעה בתקנון האגודה.**
- כה. **להוכחת טענתה, כי הנתבעים הינם חברי האגודה צרפה התובעת מסמך שכותרתו: "בקשה להתקבל כחבר האגודה וכתב התחייבות". מסמך זה המכיל 14 סעיפים, כשמו כן הוא: בקשה להתקבל לחבר האגודה. הנתבעים חתומים על מסמך זה.⁷**
- כו. **כן צרפה התובעת, להוכחת טענתה, קבלה על סך 2,500 ₪ מאת האגודה (מתאריך 20.06.05) עבור "הרחבה קהילתית – הרשמה". לטענתה, אלו דמי הרישום לחברות באגודה. הנתבעים מציינים כי קבלה זו אינה מזכירה כלל את האגודה. ואף מוכיחה את טענתם בדבר הזהות שבין הגופים השונים.**
- כז. **הנתבעים טוענים כי כשהתקבלו להרחבה עדיין לא הוקמה האגודה. וממילא לא יכול להיות תנאי להתקבלות להרחבה – חברות באגודה (שלא היתה קיימת). ובכל אופן הם לא התכוונו בשום שלב להיות חברים באגודה.**
- כח. **אמנם, לטענת הנתבעים, בשלב מסוים המדינה ראתה קשר בין בעלות על קרקע לחברות באגודה. אבל בעקבות פסיקת בית המשפט, שינה רשם האגודות את דעתו, וכיום הוא סבור שאין חובה להיות חבר באגודה.⁸**
- כט. **יתר על כן, הנתבעים טוענים כי מנהל מקרקעי ישראל (ממ"י) בהחלטה 1959 אוסר על הקיבוצים לגבות תשלום או להתנות את קבלת תושבי ההרחבות בחברות באגודה.⁹**

⁷ אמנם אין תאריך על מסמך זה, אך אין הכחשה בין הצדדים כי הנתבעים אכן חתמו על מסמך זה.

⁸ הנתבעים הפנו לסעיף 10 בתקנון האגודה הקובע כי אין יצירת חברות במשתמע או מתוך התנהגות אלא רק בהליך הצטרפות כמקובל.

⁹ הנתבעים טוענים עוד כי גם ע"פ סעיפים שונים בתקנון, אין הם (הנתבעים) "זכאים" לתואר חבר האגודה:

1. ע"פ סעיף 3 בתקנון הגדרה 14.. חבר הוא רק אדם שעמד בדרישות וועדת קבלה.
2. ע"פ סעיף 7.9 בתקנון חבר הוא רק מי שחתום על כתב ההתחייבות בנספח א' לתקנון.
3. ע"פ סעיף 7.11 לתקנון חבר הוא רק מי שמוכן לשלם דמי חבר חוץ מזה שחתם על נספח א'.
4. ע"פ סעיף 8.2 לתקנון מי שלא נמצא מתאים הוועדה לא תקבל אותו.

והיות ולטענת הנתבעים, אין מתקיימים בהם התנאים הנ"ל, הרי שאין הם חברים באגודה, ואף א"א לקבלם כחברים באגודה. לטענתם, מעולם לא קבלו מסמך המאשר את היותם חברי האגודה. מה עוד שבמהלך הויכוח על השימוש במועדון לצורך בת המצוה נאמר לנתבעים: "אתה לא חבר ולכן אתה לא מקבל את המועדון". – התובעת טוענת, כי מעולם לא נאמר משפט כזה. כל שנאמר לנתבעים הוא: תוכלו להשתמש במועדון רק אחרי שתשלמו את חובכם ל"הון האגודה".

ל. **הנתבעים מציינים** כי הנתבע היה **חבר בוועדת הבקורת** של האגודה, **חבר בוועדת הקבלה** של האגודה, ובשלב מסוים אף הגיש **מועמדות להיות חבר וועד האגודה**. דבר המוכיח את היות הנתבעים חברים באגודה. ואף מוכיח כי הנתבעים עצמם סברו כי הם חברים באגודה.

לא. **הנתבעים טוענים, כי אכן חשבו בטעות** שהם חברים באגודה, ואף התנהגו כחברים באגודה, ורק לאחרונה במסגרת הכנותיהם להליך הבוררות הנוכחי התברר להם שהאמת היא שאינם כלל חברי האגודה.¹⁰

לב. **התובעת מציינת** כי אף לאחרונה במסגרת תביעה שהגישו הנתבעים כנגד בעלי תפקידים באגודה, טענו הנתבעים בפני בית המשפט שהינם חברי האגודה.

לג. הנתבעים פנו בדוא"ל בתאריך 24.10.16 אל התובעת בהודעה, כי מבלי להודות בעצם חברותם באגודה, הרי הם מודיעים בזה על פרישתם מהאגודה. פרישה שע"פ התקנון תכנס לתוקף כעבור חצי שנה. (24.04.17).¹¹ (הנתבעים שומרים לעצמם את הזכות לחזור בהם מהודעתם זו).¹² **התובעת מציינת** כי ע"פ סעיף 14 לתקנון, פרישה מהאגודה אפשרית רק אחרי סיום תשלום חובות המבקש לפרוש.¹³

לד. **הצדדים חלוקים גם בשאלת תקפותו של התקנון**, והאם הנתבעים מחויבים לאמור בו.

לה. **דרישת הנתבעים לצרף להליך הבוררות את הוועד המקומי ואת האגודה, נסמכת, בין השאר, על הטענה** כי לכל שלושת הגופים (שני הנ"ל והתובעת) כרטסת אחת וחשבון בנק אחד. כמו"כ חלק מחברי הגופים הנ"ל "חובשים שני כובעים" (או יותר) באשר הם משמשים כנציגי כל הגופים הנ"ל. הגופים הנ"ל אף מיוצגים ע"י אותו משרד עורכי דין.

לו. **הנתבעים סבורים** כי אף מטעמי יעילות ראוי לנהל הליך אחד בין הנתבעים לבין כל הגופים יחד, ולא מספר הליכים ובפני ערכאות שונות.

לז. **התובעת סבורה, כי אין זהות, ומעולם לא היתה, בין הגופים השונים.** השימוש במערכת הנהלת חשבונות משותפת נעשה מטעמי נוחיות בלבד. ומ"מ היום ישנן מערכות הנהלת חשבונות נפרדות.

¹⁰ הנתבעים מציינים כי ע"פ תקנות האגודות השיתופיות, לא תתכן חברות מכח התנהגות.

¹¹ בדיון המקדמי **הציגו הנתבעים** מסמך המציין כי הם "מושכים את בקשתנו מלהתקבל". מסמך זה לא נשא תאריך. **והתובעת הכחישה** כי קבלה אי פעם מסמך זה. ומעולם לא אישרה בקשה מעין זו.

¹² במכתבם זה מפנים הנתבעים את התובעת לפס"ד רבים המאפשרים פרישה מהאגודה באופן מידי וללא תנאים.

¹³ **הנתבעים מציינים** כי במסמך שנשלח אליהם מטעם עוה"ד של האגודה נאמר שפועלים תוך שישה חודשים להפסקת חברותו באגודה בלי התניית תשלום חובות.

לח. **הנתבעים טוענים**, כי היות ופעלו ע"פ הסכם הפשרה (שלא אושר), **הרי שיש לראות בתרומתם בסך 9,000 ₪ - תשלום עבור הון האגודה**. במיוחד, שהכסף שימש למטרה ציבורית שהיא אחת ממטרות האגודה. לטענת הנתבעים דחיית הצעתם היא בבחינת "מידת סדום", וכידוע **ניתן לכפות על "מידת סדום"**.¹⁴

לט. **התובעת מתנגדת לכך מכמה טעמים** (אלו היו גם טעמיה לדחיית הצעת הפשרה): 1. וועד האגודה אינו רוצה להיות שותף ל"קומבינה". 2. הצעה זו יוצרת אי שוויון בין חברי האגודה. 3. לדעת הוועד, אין בסמכותו לפטור חייבים מתשלום. **הנתבעים מציינים בהקשר זה**¹⁵ כי התובעת בעצמה הציעה נוהל מעין זה בגביית כספי שיפוץ לביהכ"נ.

מ. **הנתבעים טוענים כי ביטול הרשות להשתמש במועדון התובעת לצורך המסיבה המשפחתית**, גרם להם **נזק בסך 4,000 ₪** (נסיעות וכד' לצורך מציאת אולם אחר).¹⁶ וכן **עגמת נפש מרובה** אותה הם מעריכים **בגובה 2,000 ₪**. **סה"כ תביעת הנתבעים** עבור ביטול האירוע (שבסופו של דבר התקיים כמתוכנן) **6,000 ₪**.¹⁷

מא. הנתבעים **מוכנים לוותר על דרישתם לפיצוי עבור עגמת נפש**, אם 7 חברי הוועד + המזכירה יחתמו על התנצלות לפי נוסח שיקבע בית הדין.

מב. **התובעת טוענת, כי הנתבעים במעשיהם** (עיכוב התשלום להון האגודה + כל הויכוח שהתלווה לענין) **גרמו ל"פרשת המועדון"**. התובעת היתה מוסמכת לא לאשר שימוש במועדון לנתבעים, ע"פ סעיף 85 לתקנון. אמנם לבסוף הסכימה התובעת, מעטמי "שלום בית", לאפשר לנתבעים להשתמש במועדון, אולם אין לראותה בשום פנים ואופן אחראית לא לצער ולא לנזקים שגרמו הנתבעים לעצמם בהתנהגותם.

מג. **לחילופין, טוענת התובעת כי מדובר בנזקים עקיפים**, ואף לנזקים אלו לא הובאו ראיות. **וכן טוענת התובעת כי אין לחייב בדין תורה עבור עגמת נפש**.

18

¹⁴ **הנתבעים מציינים** כי אף סעיף 64 לתקנון אינו קובע באיזו צורה ניתן לשלם להון האגודה. וא"כ ניתן לראות בתרומה זו – תשלום להון האגודה. סעיף 6.11 אף קובע שהאגודה יכולה להחליט איך לקבל את התשלום. **התובעת סבורה כי פירוש סעיף זה** הוא על צורת התשלום מבחינת המועדים (תשלומים) או טכנית (צ'ק, כרטיס אשראי, העברה בנקאית וכד'), אך לא מדובר על תשלום בשווה כסף. ובכל אופן איננה מוכנה לקבל שווה כסף כתשלומים.

¹⁵ תוספת זו נמצאת רק בסיכומי הנתבעים ומסתמכת על **דוא"ל חדש** ששלחו נציגי התובעת (לאחר הדיון בפנינו, ולאחר הגשת סיכומי התובעת) מתאריך 15.01.17.

¹⁶ לפי חשבון הפסד 35 שעות עבודה של שני הנתבעים = 3550 ₪ + 450 ₪ נסיעות לצורך הני"ל.

¹⁷ הנתבעים הגישו תביעה אישית כנגד המעורבים בפרשה בביהמ"ש לתביעות קטנות. ביהמ"ש סבר כי התביעה הני"ל צריכה להיות מוגשת כנגד התובעת ולא כנגד נושאי תפקידים.

¹⁸ התובעת ציינה לשו"ע חו"מ סימן א' סעיף ו'.

מד. **התובעת ציינה**, כי במהלך הדו"ד בסמוך למסיבה המשפחתית, אמרו **הנתבעים (אם כי בשפה רפה) כי ישלמו את התשלום ל"הון האגודה"**. רק על סמך אמירה זו הסכימה בסופו של דבר התובעת שהנתבעים ישתמשו במועדון. **הנתבעים מודים כי אמירה זו היתה מן השפה ולחוץ, אולם לטענתם אין לחייב על התחייבות שניתנה בשעת לחץ**.¹⁹

מה. כמו"כ **הנתבעים דורשים לקבל סך 2,000 ₪**²⁰ + **הצמדה למדד מהתובעת היות ולטענתם האגודה מאפשרת לאחת המשפחות להשתמש במשך 5 שנים (שכירות) במבנה השייך לציבור**. לטענת הנתבעים חלקם היחסי בתשלומי השכירות שמשלמת המשפחה הוא בגובה 2,000 ₪ + הצמדה למדד. הנתבעים מציינים כי אין בתביעתם זו לגרוע מעצם אי חוקיות שכירות זו.²¹

מו. **התובעת משיבה לטענה זו, כי אין לה כל שייכות לנושא**. המבנה המדובר אינו בבעלותה, היא לא קבלה כל תמורה עבורו. וככל שיש לנתבעים טענה בענין זה, עליהם להפנותה לבעלי המבנה, והוא זה שע"פ הנתען קיבל את התמורה מהשכרת הנכס.

מז. **עוד טוענים הנתבעים כי שילמו משנת 2008 ועד שנת 2012 סך 10,900 ₪**²² **גבייה עודפת מדי חדש כ"מיסי ישוב" / "מיסי אגודה קהילתית" / "הוצאות ישוב"**. לטענתם הם היחידים מכל תושבי ההרחבה ששילמו סכומים אלו. **וע"כ הם דורשים לקבלם בחזרה. התובעת טוענת כי מדובר בתקופה שלפני שהחלה לפעול. הנתבעים משיבים: סכומים אלו נגבו ע"י הקיבוץ לטובת האגודה. וסעיף 38 לתקנון קובע שהקיבוץ הינו האגודה עד ינואר 2015. לסך דלעיל יש להוסיף, לטענתם, הצמדה למדד.**

מח. **הנתבעים תובעים אף הם הוצאות משפט בסך 1,150 ₪**. לטענתם יש להשית הוצאות אלה על התובעת בגין התנהלותה בנושאים שבמחלוקת בין הצדדים.

מט. **הערה לסדר: במחצית חדש מרץ 2017 התקבל במזכירות מכתב מהנתבעים. בהמשך התקבלה תגובת ב"כ התובעת. מכתבים אלו נשלחו בלא קבלת רשות ביה"ד, ולאחר שעברו המועדים להגשת הטענות, הראיות והסיכומים.**

¹⁹ הנתבעים ציינו לשו"ע חו"מ סימן רמב" ונו"כ שם. ולהבדיל לסעיף 17 לחוק החוזים. סעיף הקובע כי חוזה שנכרת בכפיה אינו תקף.

²⁰ הסכום תוקן ע"פ סיכומי הנתבעים. לפי חשבון 3,500 ₪ לחודש X 7 שנים = 294,000 ₪. חלקם היחסי של הנתבעים הוא 2/300 [2 חברים מתוך כ-300].

²¹ בסיכומיהם, פרטו הנתבעים את ההסכמים מהם ניתן ללמוד (לדעת הנתבעים) בדבר האיסור המוטל על התובעת לנהוג כן.

²² הסכום תוקן ע"פ סיכומי הנתבעים.

למרות הנ"ל ביה"ד עיין מקופיא בהנ"ל. אין בהם בכדי לשנות את הדברים
לדלהלן. אולם עפ"י דברינו אלו, להלן לא נתייחס למכתבים אלו.

דין:

נ. נדגיש שוב. **לא נחזור** על כל טענות הצדדים שפורטו **בהרחבה** לעיל, אלא רק
נציין את הכרעתנו בסוגיות השנויות במחלוקת בין הצדדים.

נא. **לענ"ד תניית הבוררות בתוקף.**

נב. גם ההגעה לדיון + הגשת הסיכומים + התגובה להם (הכל ע"פ המועדים
שנקבעו ע"י ביה"ד) + התביעה שכנגד! מלמדים על כך שהצדדים הבינו כי
מדובר בהליך בוררות מחייב. ביה"ד אף העיר בתחילת הדיון לנתבע כי מכתב
הנושא כותרת "מבלי לפגוע בזכויות" אינו מתאים להליך בוררות העלול
בהחלט לפגוע בזכויות הצדדים. אף לא כפי שנזכר במכתב הנתבע מתאריך
11.12.16 בסעיף 2.

נג. תניית בוררות זו גם **אינה בבחינת סעיף מקפת**. היא איננה מקפחת צד
מהצדדים. נדגיש את המובן מאליו, אין ביה"ד קשור בקשר כלשהו לצד
מהצדדים המתדיינים בפנינו. תניה מעין זו מצויה בהסכמים רבים
ובתחומים מגוונים.

נד. **חברות באגודה**. אנו מקבלים את עמדת התובעת כי הנתבעים הינם חברי
(ולפחות היו) האגודה, ולמצער חייבים בחובות חברי האגודה. נפנה בהקשר
זה גם **לאמור בסעיף ל' לעיל**.²³ ואל מכתב הנתבעים המבקשים להתקבל
כחברים באגודה. לא מצאנו שיש ממש בטענות הנתבעים כי אינם "זכאים"
להיות חברי אגודה ע"פ סעיפים שונים בתקנון. וכפי הנזכר לעיל (הערה 10).
לענ"ד שגו הנתבעים בפרשנותם הנ"ל.²⁴

נה. גם אם נקבל את העמדה הסוברת שאין חובה חוקית או אחרת להיות חבר
באגודה, או שאסור כיום להתנות קבלת תושב בחברות באגודה, הדבר אינו
משנה את העובדה שבפועל הנתבעים היו חברים באגודה.

²³ אנו דוחים את טענת הנתבעים כי חשבו בטעות שהינם חברי האגודה, ומכאן התנהלותם. "מה שנראה כמו ברווז,
הולך כמו ברווז ומשמיע קולות של ברווז – הוא כנראה ברווז". אך מה שנכון לגבי ברווז לא בהכרח נכון לגבי כהן. ע'
עמוד 10 בסיכומי הנתבעים.

²⁴ לענ"ד אין מקום להבחין בענין זה – החברות באגודה – בין שני הנתבעים. הנתבעים הינם בני זוג החיים בשלום
ובשלוה יחד, וחזקה כי הם מודעים זה למעשיו ולהתנהדותו של זה, ואף מנהלים את ביתם (במובן הרחב) יחד.

נו. בהמשך לכך, אנו סבורים כי **תקנון האגודה** (הוגש לעיונינו) הינו בתוקף ומחייב גם את הנתבעים.²⁵ בשולי הדברים, לא מצאנו כי הסכומים שנגבו מחברי האגודה חריגים מהמקובל בישובים אחרים, או שנעשה קיפוח מובהק של קבוצה אחת על פני קבוצה אחרת. לאמור, תשלום מעין זה **אינו נוגד את תקנת הציבור**, ולכן בתוקפו עומד.

נז. **ממילא יש לחייב את הנתבעים** הן בתשלום "הון האגודה" בסך 6,000 ₪, והן בתשלומים השוטפים.

נח. **לא שוכנענו כי גביית הון האגודה הינה "סעיף מקפח"**. יש הגיון בגביית תשלומים בגובה אחד מתושבי ההרחבה שהינם חברי האגודה, ובגובה אחר מתושבי ההרחבה שאינם חברי האגודה. זו כמובן אינה קביעה מוחלטת, ובהחלט יתכן שבמקומות שונים בארץ נוהגים אחרת. אך בכל מקרה אינה בבחינת "סעיף מקפח". **כמו"כ אנו דוחים את הטענה** כי היות והסכום המקורי היה 2,500 ₪, הרי שאין לגבות כיום 3,000 ₪. דחיה הגביה לא נעשתה בזדון אלא מתוך שיקולים לגיטימיים ולפיכך יש הצדקה לגביית 3,000 ₪. (6,000 ₪ לזוג).

נט. **נוסיף עוד**, כי כפי הנ"ל במהלך הדו"ד בסמוך למסיבת בת המצוה, אמרו הנתבעים (אם כי בשפה רפה) כי ישלמו את התשלום ל"הון האגודה". לעני"ד **אין זו התחייבות שניתן לחזור בה**, ושונה היא בזה מהמקורות אליהם הפנו הנתבעים.²⁶ **אנו מותחים בזה ביקורת** על טכניקה זו של "התחייבות מן השפה ולחוץ".

ס. **לענין התרומה בסך 9,000 ₪**. אמנם זו תרומה נכבדה וראויה להערכה ולתודה מצד תושבי ההרחבה. אולם הנתבעים לא פעלו בענין זה בתום לב. הנתבעים ידעו היטב שהצעת הפשרה לא אושרה, ובכ"ז החליטו לתרום את הנ"ל ולכפות על התובעת את קבלת התרומה במקום תשלומי הון האגודה.

סא. התובעת אינה חייבת להסכים לכך, ואף לא הסכימה. נימוקיה ברורים, ואין לראות בהם בשום פנים ואופן מידת סדום²⁷, גם אם ניתן היה לחשוב על התנהלות אחרת.

²⁵ דברי הרב שפיץ והרב קפאח שהובאו בסיכומי הנתבעים, אינם רלוונטים למקרה דנן, בו הסעיפים השנויים במחלוקת, לא הוספו ע"י מאן דהו תוך הסתרתם, ואף אינם בבחינת סעיפים "משונים" או "זרים לענין" שיש מקום לבדוק שמא אינם מחייבים את החותמים על המסמך.

²⁶ יש הרבה מה להשיב על טענת האונס. אולם נסתפק בקצרה בדברי הפתחי חושן, שכירות עמ' רא: "ונראה דמה שאמרו שמחמת אונס ודוחק יכול לומר משטה אני, אינו אלא באונס הגוף, כגון בהך דמעבורת שבורח מבית האסורים, או בסממנים, אבל באונס ממון אינו יכול לומר משטה אני...". ובפרט שכאן מדובר בתשלום שכר הראוי שכמוהו גובים מכל חברי האגודה, ושימוש באולם מותנה בחברות באגודה.

²⁷ ולא "קפידה ושגעון" או ח"ו "רוע ואכזריות".

סב. **לענין התשלומים השוטפים.** התובעת המציאה כרטסת חשבון מקוטעת, עליה נערך חשבון בכתב יד, ומסומנים חלק מהתשלומים. דרך חישוב החוב איננה ברורה לנו מספיק. גם לא מדוע דווקא סכומים אלו סומנו. וכיצד תפח סכום תשלום צנוע של כ-200 ₪ לחודש לסכום משמעותי של כ-700 ₪ לחדש. חבל שהתובעת התרשלה בענין זה – הבהרת טענותיה.

סג. אשר על כן, אנו קובעים כי צודקים הנתבעים בטענתם, כי אין להוציא מהם ממון בטענה לא ברורה.²⁸ **ולפיכך דין טענה זו – התשלומים השוטפים להדחות.**

סד. **לענין זהות התובעים.** לענין זהות התובעת ברורה. האגודה החקלאית והוועד המקומי הינם גופים נפרדים. שאמנם התנהלו במערכת חשבונית אחת (לפחות זמן מה), ובהחלט יתכן כי היה ראוי להתנהל אחרת, אולם אין מערכת חשבונית זו הופכת את הגופים הנ"ל לגוף אחד.

סה. **כמובן שהנתבעים רשאים לתבוע – בתביעה נפרדת – את הגופים הנ"ל, או כל גוף אחר, מכל סיבה הנראית להם.** ואולי אף יהא הצדק עמם. אולם אין בכך להצדיק ולכפות על הגופים הנ"ל להצטרף כתובעים בהליך שבפנינו.

סו. **פרשת השמחה המשפחתית.** אמנם הנתבעים "הביאו" על עצמם צרה זו, ע"י התנהלותם בענין החוב הנ"ל. אולם אין ספק שהתובעת ונציגיה התנהלו שלא כראוי בענין זה. אפילו אם החליטו נציגי התובעת שלאור התנהגות הנתבעים אינם רוצים לתת להם להשתמש במועדון, היה עליהם להודיע על כך בזמן! התנהגות הנתבעים אינה יכולה להצדיק התנהלות מעין זו.²⁹

סז. **אנו קובעים כי על 7 חברי הוועד להתנצל בפני הנתבעים על ענין זה.**³⁰ לבקשת הנתבעים, להלן נוסח ההתנצלות:

סח. "אנו הח"מ מתנצלים בזה ומבקשים את סליחת משפחת -- על התנהלותנו בענין השימוש במועדון לצורך המסיבה המשפחתית. אכן זו היתה טעות מצידנו ואנו מצרים על כך. על החתום: שמות ותפקידי החותמים".

סט. **אנו דוחים את תביעת הנתבעים בענין השכרת המבנה הנטען כשייך לציבור.** אולי³¹ – נדגיש: טענות הקיבוץ בענין כלל לא נשמעו – הקיבוץ לא קיים את

²⁸ ויתכן אף שהתובעת ו/או הקיבוץ אף חייבים לנתבעים.

²⁹ לאור דברי הנתבעים, אין צורך לדון בהוכחת הנזק, בשיעור הנזק ובשאלת אחריות התובעת לנזקים עקיפים. גם לא בשאלת הפיצוי על עוגמת נפש.

³⁰ המזכירה אינה חייבת בהתנצלות.

³¹ והרי התובעת מציינת (סעיף 18 לכתב ההגנה בתביעה שכנגד) כי קיבלה מבנה חליפי לשימוש הספרייה, ובכך, לדבריה, מקבלים התושבים את צרכיהם בענין.

שהתחייב לאגודה. ואולי זו אכן לא עמדה על קיום ההתחייבות הנ"ל. אולם אין זה מקנה באופן אוטומטי זכות לכל חבר באגודה לקבל פיצוי.

ע. אם חבר באגודה סובר כי האגודה אינה מתנהלת כראוי, עליו לפנות למנהליה. לבקש דיון בענין, להסביר טענותיו, ולשמוע תשובות אליהן. חבר רשאי גם לדרוש לעיתים ע"פ כללי התקנון כינוס אסיפה כללית וכד', קיום הצבעה בענין. ורק משכלו כל הקיצין ואין שומע לו מאת המלך, יוכל לפנות לעזרת ביה"ד. להתרשמותנו, כל הנ"ל לא נעשה. נדגיש, איננו יודעים כלל מהי עמדת הקיבוץ בנושא, לפי שאינו צד לבוררות זו.

עא. לפיכך, אם הנתבעים סוברים שהתובעת אינה מתנהגת כראוי בענין זה, עליהם לנהוג תחילה כנזכר בסעיף הקודם.

עב. לענין התשלומים לקיבוץ. אכן, מהמסמכים שבפנינו עולה כי הנתבעים אכן שילמו סך 10,900 ₪ משנת 2008 ועד שנת 2012 עבור "מיסי ישוב" / "מיסי אגודה קהילתית" / "הוצאות ישוב". ונראה לכאורה, לא שמענו את טענת הקיבוץ בענין, כי זו גביה עודפת. אמנם צודקת הנתבעת כי מדובר בתקופה שלפני שהחלה לפעול. אכן לכאורה סכומים אלו נגבו ע"י הקיבוץ לטובת האגודה. וסעיף 38 לתקנון קובע שהקיבוץ הינו האגודה עד ינואר 2015. אשר על כן, על התובעת לפנות לקיבוץ ולתבוע השבת כספים אלו, או מתן הסבר מניח את הדעת בענין.

עג. נעיר: הנתבעת טענה בסיכומיה ³² כי תשלומי הנתבעים היו עבור שירותים שקיבלו מהקיבוץ. איננו מחליטים דבר בענין זה. אולם טענה זו ראויה לבירור.

עד. אם יוחזרו הכספים לתובעת, יהיו הנתבעים רשאים להגיש תביעה בענין. אם לא יוחזרו הכספים לתובעת, רשאים הנתבעים לתבוע את הקיבוץ בענין.

עה. עלה בידינו. על הנתבעים לשלם לתובעת 6,000 ₪ (הון האגודה). על 7 חברי הוועד להתנצל בכתב בנוסח שלעיל. על התובעת לפנות לקיבוץ בדרישה להשבת סך 10,900 ₪ וכנ"ל. אם יוחזרו הכספים לתובעת, יהיו הנתבעים רשאים להגיש תביעה בענין. אם לא יוחזרו הכספים לתובעת, רשאים הנתבעים לתבוע את הקיבוץ בענין.

עו. נושא הוצאות המשפט יוכרע בפס"ד נפרד.

החלטות:

³² סעיף 21 ואילך לסיכומי ההגנה בתביעה שכנגד.

1. הנתבעים ישלמו לתובעת סך 6,000 ₪ תוך 30 יום מיום מתן פסק הדין.
2. על 7 חברי הוועד להתנצל בכתב בפני הנתבעים בנוסח דלהלן, תוך 30 יום מיום מתן פסק הדין: "אנו הח"מ מתנצלים בזה ומבקשים את סליחת משפחת -- על התנהלותנו בענין השימוש במועדון לצורך מסיבת בת המצוה של ביתכם תחי'. אכן זו היתה טעות מצידנו ואנו מצרים על כך. על החתום: שמות ותפקידי החותמים".
3. על התובעת לפנות לקיבוץ תוך 30 יום מיום מתן פסק הדין, בדרישה להשבת סך 10,900 ₪ וכנ"ל. אם יוחזרו הכספים לתובעת, יהיו הנתבעים רשאים להגיש תביעה בענין. אם לא יוחזרו הכספים לתובעת, תוך 60 יום מיום מתן פסק הדין, רשאים הנתבעים לתבוע את הקיבוץ בענין.
4. כל שאר תביעות הצדדים נדחות.
5. ביה"ד מזכיר לצדדים, כי שני הצדדים בחרו לדור יחד באותו ישוב (מתחדש). חיים יחד דורשים מעט גמישות ורצון טוב. אנו מפצירים בצדדים להתאמץ מעט למען שלום בית בין השכנים, לקבל את פסק הדין ככתבו וכלשונו, לפעול על פיו ולראות בכך קץ הסכסוך. בכך ניתן לפתוח דף חדש של חיים משותפים.

פסק הדין ניתן היום ד' בסיוון תשע"ז 29 במאי 2017
והאמת והשלום אהבו

הרב אליעזר שנקולבסקי,
אב"ד

הרב דניאל רוזנפלד

הרב דורון אלון